ΜΟΥΣΙΚΗ

κατα τη γνωμη μου

του ΦΟΙΒΟΥ ΑΝΩΓΕΙΑΝΑΚΗ

Τούρκοι μουσικοί στο «Παλλάς»

Σταύρος Ξύνδας

Αφήσαμε να κοπάσει λίγο ο θόρυβος που ξεσήκωσε ο δίσκος «Βόσπορος» με μουσική «Ρωμιών συνθετών της Πόλης» (17ος-19ος αι.) και η συναυλία που έδωσαν κατόπιν Τούρκοι μουσικοί στο «Παλλάς». Θόρυβος που κινητοποίησε ένα τζαμί ακροατήριο, τους λάτρεις της ανατολικής μουσικής (κλασικής και λαϊκής), παράλληλα όμως και όσους — λίγους φυσικά — ενδιαφέρονται για τις σχέσεις της ελληνικής λαϊκής μουσικής με την Ανατολή, γενικότερα και ιδιαίτερα με την τουρκική μουσική.

Σπεύδουμε να υπογραμμίσουμε τη σημασία τόσο του δίσκου, όσο και της συναυλίας. Θετική σημασία, γιατί μπορούν ν' ανοίξουν έναν κύκλο πολιτιστικής επικοινωνίας μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων, ιδιαίτερα στο χώρο της μουσικής, όπου αναγνωρίζουμε ορισμένες κοινές ρίζες. Επίσης να τονίσουμε την ποιότητα των μουσικών που ακούσαμε, τόσο στα διάφορα σόλα όσο και όλοι μαζί, στις μελωδίες σε αυστηρό ουνίσονο.

Παράλληλα όμως θέλουμε ν' αναφερθούμε και στην οργάνωση της συναυλίας, που ομολογουμε ότι κάθε άλλο παρά βοήθησε να γίνει κατανοητή από το κοινό που κατέκλυσε το «Παλλάς». Περιοριζόμαστε στο μονοσέλιδο, πολυγραφημένο πρόγραμμα. Πώς φαντάστηκαν οι υπεύθυνοι ένα πρόγραμμα για συναυλία στην Αθήνα, με τα έργα που παίζονται τυπωμένα στην τουρκική γλώσσα σε... ελληνικούς χαρακτήρες; Όπως «ΑΓΓΕΛΟΣ - Ταμπουρί: Αιζέμ ασεράν Πεσρέφ. ΖΑΧΑΡΙΑΣ - Χουσεϊνί αγίο σεμάι. ΠΡΙΓΚΗΠΑΣ ΔΗΜ. ΚΑΝΤΕΜΗΡΗΣ - Πεντζουγκιάχ σας σεμάι κ.λπ. κ.λπ.». Τι να καταλάβουν επαΐοντες και μη. Πολύ περισσότερο μάλιστα όταν άλλαζε και η σειρά των έργων; Οι παραπάνω ωστόσο παρατηρήσεις, όπως και αυτές που έχουμε για τα σχόλια στο δίσκο που κυκλοφόρησε — προβλήματα με αυστηρές απαιτήσεις επιστημονικής τεκμηρίωσης — δεν μας εμποδίζουν να συμφωνήσουμε ότι οι μουσικές ανταλλαγές μεταξύ των δύο λαών θα βοηθήσουν αποτελεσματικά για μια πιο πλατιά και βαθιά γνωριμία της τουρκικής μουσικής στη χώρα μας και της ελληνικής στην Τουρκία («Παλλάς», 15.3.88).

«Σε ηλικία 10 ετών ο Σταύρος Ξύνδας κατέκτησε το Α΄ βραβείο στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Κιθάρας 1985», μας πληροφορεί το πρόγραμμα στο ρεσιτάλ του στον «Παρνασσό».

Πραγματικά ο νεαρός δισέγγονος του Κερκυραίου Σταύρου Ξύνδα (1814-1896) ανήκει στο προικισμένο αυτό είδος που αποκαλείται «παιδιά θαύματα». Η δαχτυλική τεχνική και των δύο χεριών, παρά την τρυφερή ηλικία του μπορεί να στεθεί δίπλα στους μεγάλους κιθαρίστες (μιλάμε πάντα για δαχτυλική τεχνική). Να προσθέσουμε ότι «προοιωνίζεται λαμπρή σταδιοδρομία;» Περιττόν.

Δεν μπορούμε ωστόσο να μην εκφράσουμε ορισμένα ερωτήματα, όχι βέβαια στο νεαρό βιρτουόζο, αλλά στο φίλτατο καθηγητή του Ευάγγελο Ασημακόπουλο, που είναι — έτσι πρέπει — και ο υπεύθυνος της εκλογής του προγράμματος του νεαρού Ξύνδα. Ερωτήματα για την άλλη πλευρά του προγράμματος, τη **μουσική**. Γιατί αυτό το βάρος, το δυσβάστακτο βάρος του πρώτου μέρους ιδιαίτερα, αλλά και ολόκληρου του προγράμματος;

Όταν ο νεαρός κιθαριστής δεν είναι δυνατόν, λόγω της ηλικίας του να αντιμετωπίσει και **μουσικά** τις απαιτήσεις του Βίλα - Λόμποζ και του Παγκανίνι; Είναι ευχαριστημένος ο κ. Ασημακόπουλος έτσι όπως παρουσιάστηκαν; Όχι μόνον χωρίς ίχνος φραζαρίσματος, με συχνά «φαγωμένο» το τέλος της προηγούμενης φράσης προκειμένου να προχωρήσει η εκτέλεση στην επόμενη, αλλά και με τονικά ολισθήματα. Ποιος ο λόγος; Μια κάποια σελίδα προκλασικού ύφους δεν θα μπορούσε να παρεισφρήσει στο πρώτο μέρος του προγράμματος. Μια σελίδα που να ισορροπεί τις τεχνικές δυνατότητες με τη μουσική; Οι 11 σπουδές του Βίλα - Λόμποζ ήταν μια οδυνηρή δοκιμασία για τον ακροατή.

(«Παρνασσός» 23.3.88)